

ECRL:n Moskovan julistus

Ihmisarvon edistäminen – ihmisoikeuksien ja perinteisten arvojen avulla

Moskovan kokouksessaan kesäkuussa 2011 Euroopan uskonnollisten johtajien neuvosto haluaa ilmaista arvostuksensa ja lämpimästi kiittää Venäjän ortodoksikirkkoa ja hänen pyhyttään Moskovan ja koko Venäjän patriarkka Kirillia anteliaasta isännyydestä ja vie raanvaraisuudesta.

Tämä julistus on laadittu ensimmäisessä Venäjän kokouksessamme ja se on jatkoa Euroopan uskonnollisten johtajien neuvoston aiemmille julistuksille. Se jatkaa myös työtämme uskontojen välisen vuoropuhelun sekä rauhan ja suvaitsevuuden kulttuurin edistämiseksi. Uskomme ja luotamme julistuksen syventävän ja edistävän Euroopan uskonnollisten yhteisöjen osuutta Euroopan ja koko maailman väestön henkisessä ja aineellisessa hyvinvoinnissa näinä muutoksen ja haasteiden aikoina.

Uskonnollisina johtajina Euroopassa olemme syvästi huolissamme monista vakavista ihmisarvonloukkauksista Euroopassa ja koko maailmassa. Olemme tietoisia väkivallasta Euroopan historiassa ja viime vuosikymmeniä leimanneiden kansanmurhien, sodan ja terrorismin raakuudet ovat mielissämme aivan liian hyvin. Olemme tässä julistuksessa pohtineet käsitystämme ihmisarvon perustan, ihmisoikeuksien ja perinteisten arvojen välisistä tärkeistä suhteista. Pohdinnoissamme olemme ottaneet huomioon viime vuosien merkittävät keskustelut, joita on käyty sekä meidän keskuudessamme, että muilla foorumeilla, kuten Yhdistyneiden Kansakuntien Ihmisoikeusneuvostossa. Perinteisillä arvoilla viittaamme niihin arvoihin, joilla on uskonnoissa ja kulttuureissa laaja kannatus ja jotka ovat olleet yhteiskuntien moraalisen perustan keskeisiä rakennusaineita.

Pyrimme tässä julistuksessa hahmottelemaan meille yhteisen eettisen perustan, joka ei kuitenkaan sulje pois uskontojemme erilaisia näkökulmia Jumalaan ja jumalalliseen, ihmisyyksiin ja niiden väliseen suhteeseen.

Ymmärrämme näkökulmamme olevan uskonnollisten johtajien; se nousee uskonnollisista vakaumuksistamme ja perustuu omaantuntoon ja perinteisiimme. Tämä saattaa synnyttää epäilyksiä ja jopa torjuvia reaktioita heissä, jotka edustavat toisen näkökulmaa. Uskomme kuitenkin, että panoksemme täysien ihmisoikeuksien saavuttamiseksi on siinä painotuksessa, että kokonaisvaltaisen ihmiskäsityksen ja ihmisarvonäkemyksen tulee perustua syvään juurtuneiden vakaumusten lähteisiin. Uskomme, että lähestymistapamme ihmisarvoon tulisi olla kiinteä osa epäoikeudenmukaisuuden ja väkivallan vastaista ponnistelua.

Euroopassa toimivien uskonnollisten yhteisöjen edustajina uskomme ihmisen aidon vapauden ilmenevän sitoutumisessa totuuteen ja meidän yläpuoleltamme tulevaan oikeudenmukaisuuteen, ja juuri tähän pohjautuu perustavanlaatuisen ihmisarvo.

Edellä mainittuun nojaten annamme seuraavan julistuksen:

1. Ihmisen arvokkuus on kaikkien uskonnollisten perinteidemme ytimessä. Jokaisen ihmisen arvoa on kunnioitettava hänen uskonnostaan tai moraalistaan tai mistään muustakaan ominaisuudestaan riippumatta – siitä huolimatta, että tämä arvo olisi esimerkiksi rikoksen, epäinhimillisten tai moraalittomien tekojen tummentama. Uskontojen näkökulmasta ihmisarvo johdetaan suoraan jumalallisen tai perimmäisen todellisuuden ja ihmisten välisestä suhteesta, ja tämän kautta määrittyvät oikeanlaiset suhteet ihmisten välillä maailmassa. Ihmisarvosta seuraavat perusvapaudet ja -oikeudet sekä moraaliset velvoitteet. Ihmisarvon kunnioitus ilmaistaan eri uskonnollisissa perinteissä opetuksina vastuullisuudesta, hyveellisyydestä ja lähimmäisenrakkaudesta.

2. Uskonnollisten perinteiden luonteeseen kuuluu jumalallisen tunnustaminen ylimmäksi auktoriteetiksi. Siksi kaikki ihmisten päätökset tai sopimukset jäävät avoimiksi keskustelulle. Tällainen asennoituminen tukee ihmisoikeuksissa ilmaistuja perusvapauksia ja vapauttaa kyseenalaistamaan kaikenlaiset tyrannian ja itsevaltiuden muodot.

3. Ihmisarvoa seuraava perusvapaus on vapaus valita hyvä pahan sijaan ja toimia siten, että tämä vapaus tulee kaikkien osaksi. Tämän myötä me olemme sitoutuneet muun muassa elämisen oikeuteen ja ilmaisunvapauteen, uskonnonvapauteen, vapauteen sorrosta, kidutuksesta ja muusta epäinhimillisestä tai alentavasta kohtelusta, vapauteen nälästä ja kaikesta sellaisesta toiminnasta, jolla vähätellään arvoamme ihmisinä.

4. Kaikissa uskonnollisissa perinteissä ihmisarvosta nousee uskovien velvollisuuksia sekä jumalallista että toisia ihmisiä kohtaan, ja se muodostaa perustan vapaudelle ja vastuulle. Vaikka jokainen ihminen on perustavanlaatuisesti vapaa, jokaista koskevat myös keskinäiset riippuvuussuhteet, joissa yksilön teot vaikuttavat toisiin yksilöihin. Tämä pätee yhteiskunnassa joka tasolla, perhesuhteista kansallisen tason velvoitteisiin ja maailmanlaajaan solidaarisuuteen. Meidän aikamme korostuu vastuu luonnosta ja tulevista sukupolvista.

5. Yleismaailmallisessa ihmisoikeuksien julistuksessa (1948) on ilmaistu uskonto- ja kulttuurirajat ylittävät arvot, joita me erilaisten uskonnollisten perinteiden johtajina kannatamme. Tämä ihmisoikeuksien muodollinen ilmaus on pitkän prosessin tulos ja sen taustalla oli hirvittäviä

esimerkkejä ihmisarvon kunnioituksen romahtamisesta. Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus ja muut sen jälkeen syntyneet juridisesti sitovat ihmisoikeusasiakirjat ovat viime vuosina merkittävästi edistäneet ihmisarvon toteutumista. Euroopan ihmisoikeussopimus ja ihmisoikeustuomioistuimien ovat kiinnittäneet erityisen huomion ihmisoikeuksien edistämiseen Euroopassa.

6. Käsitteemme ihmisoikeuksista perustuu ymmärrykseemme ihmisarvosta. Siihen sisältyvät monet uskonnolliset ydinarvomme. Siksi katsomme, että ihmisoikeudet eivät ole uusi arvojärjestelmä, vaan pikemminkin joidenkin perinteisten moraaliarvojen valtioita sitova muodollinen ilmaus, jota erilaiset uskonnolliset ja perinteiset arvojärjestelmät tukevat.

7. Perinteisten arvojen juuret ovat usein syvällä ja niillä voi olla enemmän arvovaltaa kuin laeilla. Ne voivat edistää ihmisarvoa ja arvokasta ihmiselämää ja ne tulee erottaa sellaisista perinteen mukaisista käytännöistä, jotka vahingoittavat ihmisarvoa ja jotka usein ovat aitojen uskonnollisten arvojen ja käytäntöjen vastaisia. Joidenkin uskonnollisten arvojen merkityksen yleisen tunnustamisen ei kuitenkaan pitäisi merkitä niiden kaikkien hyväksymistä, sillä nämä arvot vaihtelevat sekä kulttuurien sisällä että niiden välillä.

8. Edellisissä julistuksissamme – Berliinin julistuksessa uskontojen välisestä dialogista (2008), Lillen julistuksessa rauhan kulttuurista (2009) sekä Istanbulin julistuksessa suvaitsevaisuudesta (2010) – olemme painottaneet sitoutumistamme suvaitsevuuteen ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja että ne vastaavat perinteisiä uskonnollisia arvoja, oppeja ja tunteita. Uskonnollisina johtajina meillä on hyötyä uskonnolliset ja kulttuuriset rajat ylittävästä vuoropuhelusta, etenkin Uskonnot rauhan puolesta -järjestön ja Euroopan uskonnollisten johtajien neuvoston puitteissa. Arvostamme suuresti hedelmällistä ajatusten vaihtoa, keskinäistä kyseenalaistamista ja yhteistä vastuuta.

9. Koska katsomme ihmisarvon edistämisen kuuluvan kaikkien uskonnollisten perinteiden ytimeen, näemme mahdollisuuksia entistä aktiivisemmalle yhteistyölle uskonnollisten yhteisöjen ja poliittisten päättäjien kesken ihmisarvon edistämiseksi ja ihmisoikeuksien toteuttamiseksi.

Näiden periaatteiden ja vakaumusten perusteella me, Euroopan erilaisten uskontojen johtajina lupamme:

- Toimia sekä yksittäin että yhdessä kaikkien hyvää tahtovien ihmisten kanssa varmistaaksemme, että Yleismaailmallisessa ihmisoikeuksien julistuksessa, Euroopan ihmisoikeussopimuksessa myöhemmissä sopimuksissa ja niitä vastaavissa velvoitteissa tunnustetut ihmisoikeudet toteutuvat ja takaavat kaikille ihmisille vapauden ja arvon, jota pidämme luonteeltaan jumalallisena.

- Toimia ihmisoikeuksien ja uskonnollisten arvojen vastakkainasettelujen poistamiseksi ja vastustaa sellaista arvoista nousevaa vääristelevää kielenkäyttöä, jonka tarkoituksena on esimerkiksi vallitsevien valtarakenteiden suojeleminen. Vastustamme myös ihmisoikeuksiin liittyvän kielen väärinkäyttöä sellaisten asioiden tavoittelemisessa, jotka ovat ristiriidassa ihmisarvon kanssa.
- Toimia yhteistyössä poliittisten päättäjien ja kansalaisjärjestöjen kanssa selvittääksemme tarkemmin, millaista on perinteisten arvojen ja ihmisoikeuksien vuorovaikutus, miten ne vaikuttavat toisiinsa ja tukevat toisiaan, ja kuinka tietyt ihmisoikeuksien ilmaisutavat saattavat olla ristiriidassa tiettyjen perinteisten moraaliarvojen kanssa.
- Tarkastella kriittisesti omia käytäntöjämme tunnistaaksemme ja vastustaaksemme omissa uskonnollisissa yhteisöissämme sellaista, mikä ei edistä sitä ihmisarvoa, johon olemme sitoutuneet. Tästä seuraa, että toimimme tietoisesti ihmisoikeuksien kunnioituksen lisäämiseksi.
- Vahvistaa sitoutumistamme uskontojen väliseen vuoropuheluun jakaaksemme näkemyksiä ja kokemuksia ja hyötyäksemme aidolle vuoropuhelulle ominaisesta kriittisestä ja rehellisestä avoimuudesta. Huolehdimme erityisesti siitä, että naisten ja nuorten osallisuus vuoropuhelussamme vahvistuu, ja varmistamme, että heillä on aidosti tilaa ja että heidän äänensä pääsee kuuluviin yhteisöissämme.
- Puhua julkisesti ihmisarvosta johtuvista vapauksista ja vastuista. Varmistamme, erityisesti, että usein marginaaliin joutuvat ryhmät – esimerkiksi köyhät, siirtolaiset ja HIV/aidin kanssa kamppailevat – saavat yhteisöissämme paikkansa ja että heidän äänensä tulee kuulluksi.

Neuvostomme kokouksessa Moskovassa meitä on jälleen innostanut yhteinen sitoutumisemme ihmisen hyvinvointiin ja ihmiselämän laatuun. Ne ovat seurausta jokaisen ihmisen arvon täydestä hyväksymisestä. Olemme luvanneet tiivistää yhteistyötä sekä keskenämme että muiden näihin päämääriin sitoutuneiden yhteisöjen kanssa. Näiden päämäärien toteutuminen yhteisöissämme ja yhteiskunnissamme on maailmalle näkyvä merkki sitoutumisestamme.